

РЕШЕНИЕ

№ 32547

гр. София, 06.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 25 състав, в
публично заседание на 05.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Петкова

при участието на секретаря Мая Миланова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **12685** по описа за **2018** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на глава единадесета от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по искова молба, подадена от адв. Г. А., като пълномощник на „ИНДУСТРИАЛЕН ПАРК СОФИЯ“ АД, ЕИК[ЕИК] срещу МИНИСТЕРСТВОТО НА КУЛТУРАТА, представлявано от министъра.

Предявен е осъдителен иск с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) за присъждане на обезщетение в размер на EUR 30 000 000 (тридесет милиона евро) за имуществени вреди, претърпени от дружеството от незаконосъобразен административен акт - Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата, който е бил отменен с влязло в сила съдебно решение по адм. дело №16054/2011г. на Върховния административен съд (ВАС) и последвалото неизпълнение от страна на Министерството на културата на указанията на ВАС, Петчленен състав, дадени с Решение №16042/12.03.2013г. по адм. дело №11023/2013г. за довършване на процедурата по Закона за културното наследство (ЗКН), Глава V, Раздел III, заедно със законната лихва върху тази сума, смятано от 05.07.2010г. – датата на издаване на декларационния акт.

С Протоколно определение от 05.05.2025г. е допуснато увеличение на размера на иска за имуществени вреди, който се смята предявен за сумата 97 791 500 (деветдесет и седем милиона, седемстотин деветдесет и една хиляди и петстотин) лева, представляващи левовата равностойност на EUR 50 000 000 (петдесет милиона евро), от които:

- 17 211 304 (седемнадесет милиона двеста и единадесет хиляди триста и четири) лева – разходи за придобиване на дълготрайни активи (ДМА) на дружеството, представляващи левовата

равностойност на EUR 8 800 000 (осем милиона и осемстотин хиляди);

- 9 799 150 (девет милиона седемстотин деветдесет и девет хиляди сто и петдесет) лева – задължения за лихви по получени кредити за придобиване на активите на дружеството и разходите по реализацията на инвестиционния проект, представляващи левовата равностойност на EUR 5 000 000 (пет милиона);

- 2 933 745 (два милиона деветстотин тридесет и три хиляди седемстотин четиридесет и пет) лева – инвестиционни разходи за поддържане на имота на дружеството за периода от датата на създаването му до настоящия момент, представляващи левовата равностойност на EUR 1 500 000 (един милион и петстотин хиляди);

- 40 485 681 (четиридесет милиона четиристотин осемдесет и пет хиляди шестотин осемдесет и един) лева пропуснати доходи от ползването на имота за периода 01.01.2009г. до настоящия момент, причинили реална икономическа и счетоводна загуба, представляващи левовата равностойност на EUR 20 700 000 (двадесет милиона и седемстотин хиляди);

- 27 381 620 (двадесет и седем милиона триста осемдесет и една хиляди шестотин и двадесет) лева обезценка на предприятието (през справедлива пазарна стойност на акция и обезценка на имота) по смисъла на чл.15 от Търговския закон (ТЗ), представляващи левовата равностойност на EUR 14 000 000 (четиринадесет милиона).

Ищецът поддържа, че Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата е индивидуален административен акт, който по закон подлежи на предварително изпълнение и обвързва с действието си собственика на имота от момента на уведомяването му и пълно и безсрочно ограничава правото му на собственост, като: а) лишава собственика от възможността да ползва имота според законното му предназначение; б) въвежда задължителен режим на опазване на имота в завареното състояние, който собственикът следва да спазва за своя сметка; в) въвежда режим на административно-наказателна отговорност за неизпълнение на предвидените ограничения и предписания. Твърди, че в това време Държавата, чрез Министерството на икономиката, енергетиката и туризма (М.) е реализирала проект, който е идентичен с този на „Индустриален Парк София“ АД в съседен имот в землището на [населено място], като през 2011г. е апортирала еднакъв по площ и характеристики имот в капитала на „Национална компания Индустриални зони“ ЕАД - дружество със 100% държавно участие, чиито предмет на дейност, заявени цели и приоритети съвпадат с тези на ищеца. Смята, че в резултат на действията на министъра на културата, Министерството на икономиката (МИ) и държавното предприятие, „Индустриален Парк София“ АД е претърпяло вреди, изразяващи се в: - лишаване от преимуществото „първи на пазара“ – към момента на придобиване на имота и превръщането му в годин обект за изграждане на индустриален парк; - административно блокиране на развитието на проекта като строителен обект от една страна и от друга като бизнес на действащо предприятие със специфична пазарна ориентация и заемане на претендираната пазарна ниша, тъй като държавата се възползва от административната си власт, за да се постави в привилегировано пазарно положение; - обезценяване на инвестицията – на предприятието собственик и на имота, който има статут на инвестиционен и е придобит и пригоден единствено за реализиране на производствени цели; - разходи за придобиване на имота и издръжка на предприятието за периода от датата на създаването му до днес, които са били напълно лишени от икономически смисъл вследствие незаконосъобразната административна дейност. Претендира че вредите които търпи са пряка и непосредствена последица от действия/бездействия и актове, като основно значение според него следва да се признае на Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата с която е деклариран недвижим обект „Исторически летищен комплекс „Б.“ в землището на [населено място], община „Б.“, с предварителна класификация „Групова урбанистична и

историческа културна ценност – комплекс“ и предварителна категория „национално значение, наложеният с декларационния акт правен статут и режим на ползване и охрана на имотите, събственост на „Индустриален Парк София“ АД и бездействие на министъра на културата и на Националния институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) да изпълнят задължителните указания по отменителното решение на ВАС в периода след 03.12.2013г., отнемане на правото „пръв на пазара“ и развитието на конкурентен държавен проект едновременно с административното блокиране на развитието на инвестиционния проект на дружеството. Чрез процесуалния си представител адв. А. моли съда да уважи иска в пълния предявен размер и да осъди ответника да му възстанови сторените разноски по водене на делото, съгласно представения списък и доказателства за извършването им. Подробни съображения за основателност на исковата претенция излага и в представени по делото писмени бележки по същество на спора.

Ответникът – МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА (МК), представлявано от министъра, ОСПОРВА иска изцяло, по основание и размер и моли съда да го отхвърли. В отговора на исковата молба твърди, че са неоснователни доводите на ищеца за индиректна експроприация на имотите му вследствие на недействителния и отменен административен акт - Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата, тъй като предприетата мярка не е с такъв характер и интензитет, че да е лишила имотите от икономическата им полезност. Оспорва като недоказано твърдението на ищеца, че е разполагал със специална пазарна привилегия на дружество-чуждестранен инвеститор, включително с привилегия „първи на пазара“, която го е мотивирала да реализира проекта. Намира за неоснователно и твърдението, че държавата е създала предпоставки за неизпълнение на договор за изграждане на музей на авиацията, сключен между МК и „Индустриален Парк София“ АД през 2013г. Оспорва твърденията, че в периода 2008г. – 2016г. са били проведени три незаконни административни процедури за деклариране на имотите на дружеството по реда на Закона за паметниците на културата и музеите (ЗПКМ, отм.) и ЗКН. Поддържа, че дори и на ищеца да бъде присъдено обезщетение за вреди, то в неговия патримониум ще остане един значителен по размер поземлен имот, който след приключване на спора може да бъде продаден и за него да бъде реализирана печалба, сходна или по-голяма от предмета на настоящото производство и в резултат на това дружеството неоснователно да се обогати. Прави възражение за изтекла погасителна давност за предявяване на главния иск за обезщетение на имуществени вреди, претърпени от недействителен и отменен административен акт - Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата, както и на всички останали претенции на ищеца, включително на акцесорния иск за присъждане на законна лихва върху претендираната сума по главния иск. Чрез процесуалния си представител адв. И. К. моли съда да отхвърли иска и да осъди ищеца за разноски

Прокуратурата на РБългария, представлявана от прокурор К. от Софийска градска прокуратура (СГП), дава заключение за неоснователност на предявения иск. Поддържа, че по делото е останало недоказано настъпването на вреди и пропуснати ползи, както и причинно следствена връзка между отменения административен акт и търпените от ищеца вреди.

СЪДЪТ, след като обсъди доводите на страните и доказателствата събрани по делото, приема за установено от фактическа страна следното:

Ищецът е търговец по смисъла на Търговския закон (ТЗ), създаден като акционерно дружество, регистрирано по фирмено дело №4176/2005г. и вписано в Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел (ТР) с ЕИК[ЕИК].

С Договор за замяна на недвижим имот, сключен по реда на закона за държавната собственост от

06.07.2007г., вписан в книгите по вписвания с вх. рег. №48152, том XVII, областният управител на Софийска област е прехвърлил на „Индустириален Парк София“ АД недвижим имот – частна държавна собственост в управление на Министерството на отбраната (МО), намиращ се в [населено място], [община], терен с площ 1 045 532 кв.м. представляващ имот пл. №000147 по Картата на възстановената собственост (КВС), съгласно Скица №Ф-01455/15.01.2007г. на Общинската служба по земеделие и гори (ОСЗГ) – [населено място], актуван с Акт за частна държавна собственост (АДС) №2785/08.07.2005г. на областния управител на Софийска област, с посочените граници, застроен с описаните сгради №1 - №16. Пазарната оценка на имота, определена от независим оценител е в размер на 13 153 918 (тринадесет милиона сто петдесет и три хиляди деветстотин и осемнадесет) лева. В замяна „Индустириален Парк София“ АД е прехвърлило на МО правото на собственост върху изрично посочени недвижими имоти, собственост на търговското дружество, на обща стойност 12 550 000 (дванадесет милиона петстотин и петдесет хиляди) лева. Разликата в стойността на заменяните имоти в размер на 603 918 лева е била заплатена от „Индустириален Парк София“ АД на МО към датата на сключване на сделката (л. 49- 66).

Със Заповед №ТС-409/25.11.2008г. на кмета на община „Б.“ е бил одобрен Проект за подробен устройствен план (ПУП) – план за регулация (ПР) и план за застрояване (ПЗ) за имот пл. №000147, начин на ползване – летище, в землището на [населено място], община „Б.“, на основание чл.129, ал.2 и чл.110, ал.1, т.1 от Закона за устройство на територията (ЗУТ) и съгласно Решение №41 по Протокол №9/15.08.2008г. на Общинския експертен съвет по устройство на територията (ОЕСУТ). С одобрения проект на ПР са били създадени нови урегулирани поземлени имоти (УПИ) I₁₄₇ и II₁₄₇, кв.100, по плана на [населено място], съответно с площ 264 дка. и 696 дка, а 85.7 дка от поземлен имот (ПИ) пл. №147 са били отредени за обслужващи улици и озеленяване. С одобрения проект на ПЗ е била създадена устройствена зона: за УПИ II₁₄₇, кв.100, по плана на [населено място] „предимно производствена – за логистични центрове, офис – сгради, складове и безвредни производства“, означена като „Пп“; за УПИ I₁₄₇, кв.100, по плана на [населено място] – „смесена централна зона“, означена като „Ц“, с разрешено застрояване до ограничителните линии на застрояка, при височина, плътност и интензивност, съгласно стойностите на устройствените показатели в матрицата, в съответствие с приложените чертежи. Видно от отбелязването Заповед №ТС-409/25.11.2008г. е влязла в сила на 10.12.2008г. (л.164).

Със Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата, на основание чл.14, т.2, чл.58, ал.1 и ал.2 и чл.59, ал.3 и ал.4 ЗКН, е: ДЕКЛАРИРАН недвижим обект „Исторически летищен комплекс „Б.““, землището на [населено място], [община] с предварителна класификация „Групова урбанистична и историческа културна ценност – комплекс“ и предварителна категория „национално значение“ и са ОПРЕДЕЛЕНИ временни режими за опазване (л. 67-70). Съгласно Приложение №2, неразделна част от Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г., териториалният обхват на груповата културна ценност включва ПИ №, № 147, 132 и част от 124 КВС в землището на [населено място] по приложена схема №1, в посочените граници. В Приложение №3, неразделна част от Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. са дадени временни предписания за опазване на „Исторически летищен комплекс „Б.“ - групов урбанистична и недвижима културна ценност с предварителна категория „национално значение“: I. Общи изисквания и II. Предписания за опазване на съставните сектори на комплекса по приложена схема, неразделна част от Приложение №1.

Декларационният акт от 05.07.2010г. е бил оспорен от „Индустириален Парк София“ АД. С Решение №5819/24.04.2013г. по адм. дело №16054/2011г. на ВАС, състав на Трето отделение, е отменена Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата. С Решение

№16042/03.12.2013г. по адм. дело №11023/2013г., ВАС, Петчленен състав оставя в сила Решение №5819/24.04.2013г. по адм. дело №16054/2011г. и ИЗПРАЩА преписката на министъра на културата за произнасяне със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. В мотивите на съдебното решение е прието следното: Териториалният обхват на обекта не може да бъде установен по несъмнен начин, тъй като липсва кореспонденция между словесната и графичната част от описанието на имотите.; Представените множество различни схеми и липсата на яснота коя от тях представлява графична част към Приложение №2 към Заповед №РД9Д–0002/05.07.2010г. води до несъответствие в отразеното и действителното положение на декларирания обект.; Неясната извадка от КВС от 2003г. с изрично ограничен срок на действие - до 6 месеца от изготвянето ѝ, не може да послужи за ясна индивидуализация през 2010г., особено когато за част от територията има данни, че е налице регулация по ЗУТ.; „Индустириален Парк София“ АД като собственик на имота и заинтересовано лице, не е бил уведомен за започване на административното производство и не му е била дадена възможност да участва в него, с което съществено са били нарушени административнопроцесуалните правила. Прието е от решаващия Петчленен състав, че след като въпросът не може да бъде разрешен по същество, преписката трябва да бъде изпратена на компетентния административен орган – министър на културата, със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона за формиране на законосъобразен акт по чл.62, ал.1 ЗКН – за прекратяване на временния статут или по чл.65, т.2 ЗКН - за предоставяне на статут на недвижима културна ценност, в зависимост от съдържанието на предварителната оценка по започнатата процедура по предложение на Експертния съвет на Националния институт за недвижимо културно наследство (ЕС, НИНКН) по Протокол №7/16.04.2010г.

На 19.05.2014г. директорът на НИНКН е сезирал министъра на културата с предложение за отказ за деклариране и предоставяне на статут на недвижима културна ценност на „Исторически летищен комплекс „Б.““. В предложението е изложено, че въз основа на направени нови проучвания на място и по налична проектна документация в община „Б.“, НИНКН смята, че обект „Летищен комплекс „Б.““ няма характеристики на недвижима културна ценност – групов, урбанистична и историческа, във вр. с нормативните изисквания по деклариране и предоставяне на статут на недвижима културна ценност (л.97).

Не е спорно между страните и косвено се установява със събраните писмени доказателства, че на 27.07.2010г. дружеството е поискало от кмета на община „Б.“ да му бъде издадена Виза за проучване и проектиране в УПИ I₁₄₇ и II₁₄₇, кв.100, по плана на [населено място]. По това искане на 12.07.2011г. главният архитект на община „Б.“ е издал на „Индустириален Парк София“ АД Виза с изх. №529 за проучване и проектиране на основно и допълващо застрояване, след като първоначално постановеният отказ е бил отменен с Решение №850/11.11.2010г. на Административен съд София – област (АССО) по адм. дело №672/2010г., влязло в сила на 18.01.2011г. (л.85). С Решение №2717/23.02.2012г. по адм. дело №15420/2011г. ВАС, състав на Второ отделение, е отхвърлил молбата на министъра на културата за отмяна на Решение №850/11.11.2010г. по адм. дело №672/2010г. на АССО.

За установяване на твърдените от ищеца факти и обстоятелства са събрани гласни доказателства. Съдът кредитира показанията на свидетелите Ф. Д., М. Забело и Д. А. Н., като логични, последователни и основани на преки техни впечатления.

Свидетелят Ф. Д. – председател на Съвета на директорите на „Индустириален Парк София“ АД, разказва следното: Познава историята на дружеството от самото начало. През 2002г. бил на посещение в България заедно с министъра на търговията и външната политика на Италия. От посланика на Италия разбрал за промишлена зона, която е в

процес на приватизация. Идеята била да се развият инвестиционни намерения в България от страна на италианската държава. Проведени били срещи с българското правителство и с Б.. Към онзи момент Д. бил съветник към борда на „У. холдинг“ – собственик на Б. – България и на много други банки в чужбина. Било прието, че ако има интерес от страна на италиански предприемачи от приватизацията на летището, те ще имат подкрепа от страна на банката и на държавата. Създадена била общност от хора които имат интерес и познания както в промишлените зони, така и в логистиката и едновременно с това разбират и от финансиране. Така две години по късно след задълбочени проучвания било създадено дружеството Индустиален П. С.“ АД с идеята за италиански инвестиции в България, подкрепени от италианското правителство и от Б. - италианската банка в България. От самото начало целта с която било създадено търговското дружество била да се направи огромна търговска и промишлена зона, за което имали и много голям опит в Италия. Като пример била взета една от най-големите промишлени зони в С. Италия – тази в П.. От българска страна било предложено летището в Б. – собственост на МО. След създаване на дружеството през 2005г. започнали официалните взаимоотношения чрез него, за да се проучи възможността за размяна на земя с апартаменти, което било искане на министъра на отбраната. Процесът продължил дълго, тъй като бил затруднен от намирането и закупуването на нови апартаменти за нуждите на МО. Сделката била сключена през 2007г. с помощта и на италианския министър П., който осъществил срещи с българското правителство и с президента. В нито един момент от преговорите не било споменавано за възможността летището в Б. да бъде обявено за паметник на културата, и че върху него няма да може да бъде осъществявано строителство – не само на индустриален парк, а никакви сгради. По тяхна инициатива предложили на министъра на културата да се запазят малка част от сградите на летищния комплекс и да се организира като музей на самолети. Министърът на културата реагирал ентусиазирано на това предложение при срещи, провеждани в периода 2006 – 2007г. Предложили сами да реставрират една сграда с историческа стойност и музеят да се съсредоточи около съществуващ малък паметник. За тази идея били уведомени кметът на [община] и кметът на С.. Веднага след сключване на сделката по замяна на имотите кметът на Б. и главният архитект посетили промишлената зона в [населено място], Италия. Продължили да поддържат дружеството и след издаване на декларационния акт, тъй като не губели надежда да се реализира първоначалният проект. В един момент имало хипотетични разговори с министър председателя и с министъра на отбраната имотът да бъде заменен с друг, но това останало само в сферата на „голите приказки“. В последвалия период неколkokратно бил увеличаван капиталът на дружеството с цел да се посрещат финансовите затруднения. Дружеството имало значими разходи за проучване урбанистично как да бъде включена водата, газа, планирането, които продължават и до днешния момент. Не станало ясно защо на друго дружество – част от МИ, била дадена възможност да реализира проект за изграждане на промишлена зона, а на „Индустриален Парк София“ АД – не.

Свидетелят Забело разказва, че от 2008 – 2009г. станал неизпълнителен консултант към Борда на директорите на Индустиален П. С.“ АД и представител на мажоритарния акционер в дружеството. В този период дейността била предимно проектантска – да се получи виза за проектиране и да се разработят в детайли проектите. Във връзка с изпълнение на тези дейности през 2010г. получили копие от Кадастралната карта (КК) на

[населено място] и от там установили, че има препятствие за строителството на парка от страна на МК. Това било голяма изненада, тъй като до този момент дружеството не било информирано. Организирали защитата си чрез образуване на административно дело, което продължило до 2013г., и едновременно с това направили петиция до Европейската комисия (ЕК). През това време вървели и разговори с МК и МО, които изглеждали склонни да направят замяна с други имоти, които не са обременени. Разговорите продължили до 2013г. без резултат. След като през 2013г. съдебният спор приключил и възбраната била премахната, разбрали, че комисия от страна на МК и на Парламента отново я е възобновила. След като се убедили, че опасността върху имота продължава да стои, започнали дело пред международен арбитраж по реда на двустранната спогодба между България и Италия. Това продължило в периода 2015 – 2018г. В това време МИ учредило дружество Национална компания „Индустиална зона“ и предоставило имоти съседни на техните, които първоначално били дискутирани в преговорите за замяна. Новообразуваното дружество започнало да реализира проект, който е идентичен с техния – промишлен парк. Към момента техният проект е спрял, тъй като знаят, че МК продължава да проучва и преценява стойността на имотите им и съществува абсолютна несигурност дали ще могат да правят нещо на тази земя. В периода 2012 – 2013г. бил осъществен разговор с Министерството на финансите (МФ). От там предложили да бъдат компенсирани като им бъде възстановена цената, която са платили за имота плюс лихвите за компенсация. Това предложение било отхвърлено, тъй като вече били направени и други разходи, както и било ангажирано името им като инвеститори.

Свидетелят Д. Н. разказва, че в периода 2008 – 2017г. е била служител в Индустиален П. С. АД. Към настоящия момент неофициално изпълнява функции на административен секретар. Разяснява, че създаването на Временна комисия в Народното събрание през 2013г. било едно от съпротивителните действия срещу дружеството. Търсели се доказателства, че „Индустиален Парк София“ АД е лош инвеститор. През годините инструментариумът за постигане на тази цел се променял. Началото било сложено с акта на министъра на културата за обявяване на терена за паметник на културата. След като заповедта била отменена били организирани протестни действия предимно от активисти на политическа партия (ПП) ГЕРБ. Имало случай в който цялата парламентарна група нахлула в имота на дружеството, заедно с извикани от тях медии. Въпреки, че навлезли в частен имот полицията не направила нищо. След това в периода 2015 - 2016г. министърът на културата към онзи момент обяснявал публично, че имотът в Б. е обявен за културна ценност по новия закон, което не отговаряло на истината. От 2011г. започнал да се развива конкурентният държавен проект, който привличал нови инвеститори, включително датски инвеститор с когото те преговаряли и били стигнали до заключителни споразумения. Различните правителства се държали по различен начин. Имало момент при управлението на министър П. С., когато се водели разговори за изграждане на музей върху техния имот. В този период имало активни срещи както с представители на МК, така и с други заместник – министри. Първоначално [община] в която се очаквало да бъдат привлечени огромни инвестиции съдействала за случване на проекта. Впоследствие това се променило и се повела негативна кампания, всячески била препятствана дейността на дружеството. Били предприети действия по одобряване на нов Общ устройствен план (ОУП) на [населено място] като дружеството не било допускано да се запознае с проектите. Отправените възражения не достигали до

работната група, която изработвала проекта на ОУП. В [община] твърдели, че няма одобрен ПУП за техния имот и се наложило през 2021г. да им бъде предоставена цялата документация във връзка с това.

За установяване размера на претендираните вреди жалбоподателят е ангажирал и по делото е приета комплексна съдебно-икономическа и оценителна експертиза (СИОЕ). Съдът кредитира основното и допълнителното заключение на вещите лица проф.д-р инж. Ф. Р. и доц. д-р К. К., и съответно ще го обсъди при формиране на правните изводи.

При така установените факти, съдът приема от правна страна следното:

Предявеният осъдителен иск за обезщетение за имуществени вреди е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМ, доколкото се претендира вредите да са настъпили от незаконосъобразен и отменен индивидуален административен акт и от бездействие на ответника. Съгласно приложимата норма на чл.204, ал.4 АПК незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението.

ЗОДОВ, чл.4, урежда материално правния режим на отговорността с препращане за неуредените въпроси към гражданските закони - §1 от Заключителните разпоредби (ЗР). В този смисъл искът по глава XI АПК е граждански и се основава на фактическия състав на неправомерното увреждане: наличие на незаконосъобразен акт, действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице; реално причинена вреда, която от своя страна да е в причинна връзка с незаконосъобразните актове, действия и/или бездействие – т.е. да е тяхна пряка и непосредствена последица. Не подлежи на установяване виновно поведение на ответника, тъй като отговорността на държавата е обективна.

Разгледан по същество искът е ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛЕН.

Със съдебното решение по адм. дело №16054/2011г. на ВАС, влязло в сила на 03.12.2013г., е установена незаконосъобразността и е отменена Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата, с която е деклариран недвижим обект „Исторически летищен комплекс „Б.““ в землището на [населено място], с предварителна класификация „Групова урбанистична и историческа културна ценност – комплекс“ и предварителна категория „национално значение“ и са определени временни режими за опазване на обекта, в чиито териториален обхват е включен имотът на „Индустриален Парк София“ АД с пл. №147 по КВС.

От окончателната отмяна на Декларационния акт на 03.12.2013г. до приключване на устните състезания по делото (повече от 12 години) министърът на културата не е изпълнил влязлото в сила съдебно Решение на ВАС, Петчленен състав по адм. дело №11023/2013г. – да проведе и приключи административното производство като постанови законосъобразен акт по чл.62, ал.1 ЗКН – за прекратяване на временния статут или по чл.65, т.2 ЗКН - за предоставяне на статут на недвижимата културна ценност, в зависимост от съдържанието на предварителната оценка. Нормата на чл.62, ал.1 ЗКН задължава министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър, след предложение на НИНКН, да издаде заповед с която прекратява временния режим на опазване по чл.59, ал.3, когато от заключителната оценка се установи, че деклариран недвижим обект не притежава качества на недвижимата културна ценност. От друга страна, когато от заключителната оценка се установи, че обект на недвижимото културно наследство има качества на недвижимата културна ценност, министърът на културата, по предложение на директора на НИНКН, предоставя статут за групова недвижимата културна

ценност с категория "национално значение" след съгласуване с министъра на регионалното развитие и благоустройството (чл.65, т.2 във вр. с чл.64, ал.1 и чл.61, ал.1 ЗКН). От приетите писмени доказателства се установява, че още през м. май 2014г. директорът на НИНКН е отправила до министъра на културата предложение за отказ за деклариране и предоставяне на статут на национална културна ценност на „Исторически летищен комплекс „Б.““ въз основа на направени нови проучвания на място и по налична проектна документация в [община] (изх. №0401-1382, л.97). Няма данни по делото това предложение да е било процедирано от министъра на културата и съответно да е било съгласувано с министъра на регионалното развитие и благоустройството. Вместо това висиящността на производството е била поддържана в течение на годините с размяна на кореспонденция между министъра на културата и НИНКН и назначаване на комисии и работни групи, които да проучват и да установяват обществената значимост, научната и културна стойност на изследвания обект „Исторически летищен комплекс „Б.““.

При това настоящият решаващ състав приема, че по делото е доказано противоправно поведение на ответника, осъществено чрез бездействие на министъра на културата да проведе и приключи административното производство, започнало с предложението на ЕС на НИНКН по Протокол №7/16.04.2010г., в съответствие със задължителните указания на съда, дадени в Решение №16042/03.12.2013г. по адм. дело №11023/2013г.

Съдът приема за доказано, че вследствие на незаконосъобразния административен акт - Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. и последвалото противоправно бездействие на министъра на културата, ищецът „Индустриален Парк София“ АД е претърпял имуществени вреди изразяващи се в обезценка на имота с пл. №147 по КВС, придобит чрез Договора за замяна от 06.07.2007г. Доказани със събраните писмени доказателства и СТОЕ са вреди в размер на 14 080 429.81 (четиринадесет милиона осемдесет хиляди четиристотин двадесет и девет и 0.81) лева, представляващи разликата между: а) направените разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) в общ размер 17 865 983.44 (седемнадесет милиона осемстотин шестдесет и пет хиляди деветстотин осемдесет и три и 0.44) лева, описани в Таблицата по т.1 от Допълнителното заключение на приетата СИОЕ, от които 13 153 918 цената на недвижимия имот, съгласно Договора за замяна от 06.07.2007г., както и другите счетоводно признати преки и непреки разходи свързани с придобиването на активите и б) справедливата пазарна стойност на остатъчната стойност на имота без право на реализиране на проекта в размер на 3 785 559.63 (три милиона седемстотин осемдесет и пет хиляди петстотин петдесет и девет и 0.63) лева, съгласно т.IV.2.2. от основното заключение на СИОЕ (таблица №1 на стр. 39). Съдът приема за установено по делото, че в резултат на недействителния административен акт и последвалия незаконосъобразен отказ на министъра на културата да приключи административното производство със стабилен административен акт с който еднозначно да се определи или да се отрече културната и научна стойност и обществената значимост на обект „Исторически летищен комплекс „Б.““, както и териториалния му обхват, имотът на ищеца е бил обезценен и на практика е станал безполезен, за времето след издаването на Декларационния акт – 05.07.2010г. до настоящия момент. Този извод съдът обосновава с това, че с отменената Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата имотът на ищеца е включен в териториалния обхват на декларирания недвижим обект „Исторически летищен комплекс „Б.““ по отношение на който са определени временни режими на опазване и са дадени предписания за опазване, които изключват ползването

на имота по предназначението му, определено с влезлия в сила ПУП – за УПИ II⁻¹⁴⁷, кв.100 „предимно производствена – за логистични центрове, офис – сгради, складове и безвредни производства“ и за УПИ I⁻¹⁴⁷, кв.100, „смесена централна зона“.

Съдът отговаря положително и на въпроса дали е причинно - следствена връзка между незаконосъобразния административен акт и последвалото бездействие на министъра на културата и настъпилата за ищеца вреда, изразяваща се в реално обезценяване на имота. В тази връзка неоснователни са изложените от ответника доводи, че след отмяната на Декларационния акт с влязъл в сила съдебен акт на 03.12.2013г. за инвеститора – ищец не са съществували никакви пречки да развие и довърши инвестиционния си проект. С Решение №16042/03.12.2013г. по адм. дело №11023/2013г. П. състав на ВАС не само е потвърдил извода за незаконосъобразност на Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г., но е възобновил висящността на административното производство като е изпратил преписката на министъра на културата да се произнесе с действителен административен акт по чл.62, ал.1 или чл.65, т.2 ЗКН. След като това не е било сторено в продължение на 12 (дванадесет) години, несъстоятелно е да се твърди, че за ищеца не е съществувала пречка да използва собствения си имот по предназначението му и да реализира инвестиционните си намерения, доколкото липсва яснота по въпроса представлява ли имотът част от обект – недвижима културна ценност и съответно ще бъдат ли и кога наложени върху него режими на опазване и ограничения за ползване.

Неоснователно е възражението на ответника, че главният иск е погасен по давност. И. на погасителната давност е уреден в чл.110 – чл.120 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД). Съгласно чл.110 ЗЗД с изтичане на петгодишна давност се погасяват всички вземания, за които законът не предвижда друг срок. Давността започва да тече от деня, от който вземането е станало изискуемо, а за вземания от непозволено увреждане – от откриване на дееца (чл.14, ал.1 и ал.3 ЗЗД). Съгласно т.4 от Тълкувателно решение (ТР) №3/2004г. на Общото събрание на Гражданската колегия на Върховния касационен съд (ОСГК на ВКС) при незаконни актове на администрацията началният момент на погасителната давност за предявяване на исковете за заплащане на обезщетение за вреди е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаваните административни актове, а при нищожните - това е моментът на тяхното издаване. В случая давността е започнала да тече с отмяната на административния акт на 03.12.2013г. и изтича на 03.12.2018г. Видно от приетото по делото известие за доставяне (обратна разписка) с №700037239 исковата молба с която е сезиран съдът е подадена чрез куриер на 03.12.2018г. – в последния ден на срока по чл.110 ЗЗД във вр. с чл.60, ал.2 ГПК, и следователно искът не е погасен по давност.

Съдът намира, че искът е НЕОСНОВАТЕЛЕН в останалата му част до пълния предявен размер от 97 791 500 лева, представляващи левовата равностойност на EUR 50 000 000. Неоснователна е претенцията в размер на 9 799 150 (девет милиона седемстотин деветдесет и девет хиляди сто и петдесет) лева – задължения за лихви по получени кредити за придобиване на активите на дружеството и разходите по реализацията на инвестиционния проект. Разходите за лихви са финансови разходи свързани с усвояване на банкови кредити – т.е. представляват цената на привлечения финансов ресурс, а не преки разходи свързани с придобиване на актива. Тези разходи се отразяват в счетоводните баланси като текущи и за разлика от разходите за ДМА не могат дори и хипотетично да увеличат стойността на имота. Ето защо съдът намира, че направените

финансови разходи не представляват вреда, която да е в пряка причинна връзка с недействителния административен акт и незаконосъобразното бездействие на ответника.

Неоснователна е и претенцията в размер на 2 933 745 (два милиона деветстотин тридесет и три хиляди седемстотин четиридесет и пет) лева – инвестиционни разходи за поддържане на имота на дружеството за периода от датата на създаването му до настоящия момент. Разходите, посочени в отговора на въпрос №4 (стр. 10-16) от допълнителното заключение на СИОЕ са свързани с текущата дейност на дружеството и не са предизвикани от декларационния акт или от последвалото незаконосъобразно бездействие на министъра на културата – т.е. не са тяхна пряка и непосредствена последица. Пряка последица означава директно въздействие върху правната сфера на увредения, както и, че увреденият не би претърпял вредите, ако не бе незаконосъобразният акт, действие или бездействие, тъй като преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т.е. които са адекватно следствие от увреждането. В хипотезата на чл.4 ЗОДОВ доказването на причинно следствена връзка между недействителния акт, действие или бездействие на администрацията и увреждането, чието обезщетение се търси, е за ищеца и това значи, че той следва по пътя на пълно и главно доказване да установи, че деянието е решаващо, вътрешно необходимо (не случайно) свързано с резултата - в цялата поредица от явления причината - деянието, да предшества следствието - вредата, и да го поражда, като вредата закономерно да произтича от деянието. Задължението за данък сгради и такса смет е последица от придобиването и притежанието на имота и са дължими със или без Декларационния акт и не следват от него. Текущи разходи са тези за поддръжка и управление на дружеството – напр. канцеларски материали, консумативи за наем, телефонни разходи, превод и легализация, охрана и др. под. Тези разходи не са свързани по никакъв начин с незаконосъобразния и отменен административен акт или с последвалото бездействие на ответника и не се отразяват пряко върху стойността на имота – нито я повишават, нито го обезценяват.

Неоснователен и недоказан е искът за имуществени вреди представляващи пропуснати ползи:

- в размер на 40 485 681 (четиридесет милиона четиристотин осемдесет и пет хиляди шестотин осемдесет и един) лева пропуснати доходи от ползването на имота за периода 01.01.2009г. до настоящия момент и 27 381 620 (двадесет и седем милиона триста осемдесет и една хиляди шестотин и двадесет) лева обезценка на предприятието (през справедлива пазарна стойност на акция и обезценка на имота).

Според задължителните указания, дадени с ТР №3/13.01.2023г. по тълк. дело №3/2021г. на ОСГТК на ВКС, причинените от деликт пропуснати ползи трябва да бъдат доказани със сигурност. Пропуснатата полза е неосъществено увеличаване на имуществото на увреденото от деликта лице. На обезщетяване подлежат само реалните вреди, т.е. правото на обезщетение се поражда само за действително претърпените вреди, а не предполагаемите или хипотетични, тъй като обратното може да доведе до неоснователно обогатяване. Възможността за увеличение на имуществото на увреденото от деликта лице сама по себе си не е достатъчна, за да се приеме наличието на пропусната полза. Дали пропуснатата полза е щяла да бъде реализирана е въпрос на съществуване или несъществуване на обективни факти от действителността, които

подлежат на доказване и от които произтича тази възможност. Тъй като законът изисква реално настъпила вреда, за да възникне правото на обезщетение, наличието на пропусната полза трябва да се изгражда на доказана възможност за сигурно увеличаване на имуществото на увреденото лице. В процесния случай е останало недоказано от ищеца, че без недействителния и отменен Декларационен акт от 05.07.2010г. имуществото му със сигурност е щяло да се увеличи със сумата 40 485 681 лева – приходи от използването на имота за осъществяване на търговска дейност за която е придобит и пригоден или респективно чрез отдаването му под наем при актуални пазарни условия за съответния период. Съдът приема, че по делото не са представени доказателства от които да се направи обоснован извод дали и кога проектът за изграждане на индустриален парк е щял да бъде реализиран, нито, че ищецът е имал намерение и е предприел действия за отдаването му под наем преди декларирането му като недвижима културна ценност. Макар да се твърди, че имотът е придобит с единствената цел за реализиране на проект за изграждане на индустриален парк и този проект е бил развиван още преди придобиването на имота, такива доказателства – преки или косвени не са ангажирани. Напротив, видно е от събраните писмени доказателства, че в периода от придобиването му през 2007г. до издаване на декларационния акт на 05.07.2010г. не е бил изработен цялостен инвестиционен проект, няма данни за сключени договори, а дори и за водени преговори с потенциални инвеститори. Следва да се отбележи, че производството по издаване на Виза за проектиране е започнало по искане на ищеца едва на 27.07.2010г. - след издаване на Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата с която е деклариран недвижим обект „Исторически летищен комплекс „Б.““ в чиито териториален обхват на групова културна ценност попада ПИ пл. №147 по ВКС и почти две години след одобряване на ПУП – ПРЗ и образуване на УПИ II-¹⁴⁷, кв.100 „предимно производствена – за логистични центрове, офис – сгради, складове и безвредни производства“ и за УПИ I-¹⁴⁷, кв.100, „смесена централна зона“. При това съдът приема, че със събраните писмени и гласни доказателства е останала недоказана възможността за сигурно увеличаване на имуществото на ищеца, а както беше отбелязано и съгласно указанията на ТР №3/13.01.2023г. на ОСГТК на ВКС това не може да се основава на логическо допускане за закономерно настъпване на увеличаването.

Неоснователна е и претенцията за обезщетение на вреди, изразяващи се в обезценка на акциите, тъй като според настоящия решаващ състав, е заявена от ненадлежна страна. Правото да се претендират вреди от обезценка на акциите възниква за отделните акционери, а не за акционерното дружество, чиито вреди се изразяват в обезценката на актива в неговия патримониум - недвижимия имот, която претенция е уважена изцяло.

При направения извод за основателност на главния иск частично основателна се явява и акцесорната претенция за заплащане на законна лихва върху присъденото обезщетение. Съгласно чл.86, ал.1 ЗЗД при неизпълнение на парично задължение, длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. Кога длъжникът изпада в забава е изрично установено в чл.84 ЗЗД, като според приложимата в случая разпоредба на ал.3 при задължение от непозволено увреждане, длъжникът се смята в забава и без покана - от момента на увреждането, когато вземането е станало изискуемо. Съгласно т.4 от ТР №3/2004г. на ОСГК на ВКС при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението е влизане в сила на решението, с което се отменят

унищожаемите административни актове, а при нищожните - това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия или бездействия на административните органи - от момента на преустановяването им.

Следователно, в случая ответникът е изпаднал в забава от 03.12.2013г. – датата на влизане в сила на съдебния акт по адм. дело №16054/2011г. с който е отменена Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата. Независимо от това акцесорният иск за лихва е неоснователен за периода от 03.12.2013г. до 03.12.2015г., тъй като е погасен по давност, а ответникът е направил изрично възражение за това. Съгласно приложимата норма на чл.111, б. „в“ ЗЗД вземанията за лихви се погасяват с изтичането на тригодишна давност. Основателна е претенцията за лихва за забава за времето от 03.12.2015г. до датата на завеждане на исковата молба, както и от завеждане на исковата молба на 03.12.2018г. до датата на окончателното ѝ изплащане.

Съдът, по реда на чл.162, пр.1 ГПК, като съобрази, че не са необходими специални знания из областта на науката, изкуството, техниката или занаятите, изчислява сам размера на законната лихва чрез използване на електронния лихвен калкулатор за изчисляване на законната лихва върху публичните задължения, достъпен на официалната интернет страница на Националната агенция за приходите (НАП): http://nraapp03.nra.bg/web_interest/check_upWS.jsp. Законната лихва за периода от 03.12.2015г. до 03.12.2018г. върху сумата на обезщетението 14 080 429 лева е в размер на 4 291 935.82 (четири милиона двеста деветдесет и една хиляди деветстотин тридесет и пет и 0.82) лева.

Двете страни претендират разноски за които представят списък. Ищецът е доказал извършването на разноски в размер на 121 126.48 (сто двадесет и една хиляди сто двадесет и шест и 0.48) лева, а ответникът в размер на 90 000 (деветдесет хиляди) лева. При това и съобразно отхвърлената и уважената част от иска на ответника се дължат разноски в размер на 72 558 (седемдесет и две хиляди петстотин петдесет и осем) лева по компенсация.

Така мотивиран и на основание чл.203 АПК, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - град, Второ отделение, 25^{-ти} състав,

РЕШИ

ОСЪЖДА МИНИСТЕРСТВОТО НА КУЛТУРАТА, представлявано от министъра, с адрес – 1000 С., [улица], да заплати на „ИНДУСТРИАЛЕН ПАРК СОФИЯ“ АД, ЕИК[ЕИК], обезщетение за имуществени вреди в размер на 14 080 429.81 (четиринадесет милиона осемдесет хиляди четиристотин двадесет и девет и 0.81) лева, претърпени от незаконосъобразен и отменен административен акт - Заповед №РД9Д-0002/05.07.2010г. на министъра на културата и последвалото противоправно бездействие на министъра на културата да проведе и приключи административното производство, започнало с предложението на ЕС на НИНКН по Протокол №7/16.04.2010г., в съответствие със задължителните указания на Върховния административен съд, дадени в Решение №16042/03.12.2013г. по адм. дело №11023/2013г., заедно със законната лихва върху тази сума, смятано от датата на завеждане на исковата молба до окончателното изплащане на задължението.

ОСЪЖДА МИНИСТЕРСТВОТО НА КУЛТУРАТА, представлявано от министъра, с адрес – 1000 С., [улица], да заплати на „ИНДУСТРИАЛЕН ПАРК СОФИЯ“ АД, ЕИК[ЕИК], сумата 4 291 935.82 (четири милиона двеста деветдесет и една хиляди деветстотин тридесет и пет и 0.82) лева лихва за забава върху присъденото обезщетение за имуществени вреди за времето от 03.12.2015г. до 03.12.2018г.

ОТХВЪРЛЯ иска на „ИНДУСТРИАЛЕН ПАРК СОФИЯ“ АД, ЕИК[ЕИК] в останалата му част до пълния предявен размер от 97 791 500 (деветдесет и седем милиона, седемстотин деветдесет и една хиляди и петстотин) лева, представляващи левовата равностойност на EUR 50 000 000 (петдесет милиона евро).

ОСЪЖДА „ИНДУСТРИАЛЕН ПАРК СОФИЯ“ АД, ЕИК[ЕИК], да заплати на МИНИСТЕРСТВОТО НА КУЛТУРАТА, представлявано от министъра, с адрес – 1000 С., [улица], сумата 72 558 (седемдесет и две хиляди петстотин петдесет и осем) лева - разноси по адм. дело №12685/2018г.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд на РБългария, с касационна жалба, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ

Боряна Петкова